

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENT

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

17/2453

11. oktober 2017

Svar på høring om utkast til ny personopplysningslov - gjennomføring av personvernforordningen i norsk rett

Det vises til brev fra Justis- og beredskapsdepartementet datert 6. juli 2017.

Arbeids- og sosialdepartementet har forelagt høringsnotatet for Arbeids- og velferdsdirektoratet, Arbeidstilsynet og Petroleumstilsynet.

Departementets merknader følger i hovedsak samme kronologi og temainndeling som i høringsnotatet fra Justis- og beredskapsdepartementet. Arbeidstilsynets merknader er hensyntatt i departementets brev, og Arbeids- og velferdsdirektoratets høringsuttalelse følger vedlagt i sin helhet. Petroleumstilsynet har ingen merknader til høringen. Arbeids- og sosialdepartementet har i det vesentlige ingen merknader til Arbeids- og velferdsdirektoratets vurderinger, men vil på enkelte punkter kommentere særskilt.

Til kapittel 6 – De grunnleggende prinsippene for behandling av personopplysninger

Justis- og beredskapsdepartementet ber i høringsnotatet punkt 6.4.3 om høringsinstansenes syn på om «det er behov for en bestemmelse som understreker at formålsbegrensningen ikke er til hinder for at offentlige myndigheter som har til oppgave å håndheve lovgivningen om arbeidsmiljø, trygd, skatter og avgift, utveksler informasjon så langt dette er nødvendig for å utføre lovpålagte tilsynsoppgaver».

Arbeids- og sosialdepartementet viser til at det fremgår av høringsnotatet at bestemmelsen kun er ment å være en presisering av det som allerede fremgår av artikkel 6 nr. 4 jf. artikkel 23 nr. 1. Departementet antar at bestemmelsen, slik den er utformet, kan være egnet til å skape usikkerhet med hensyn til adgangen til å dele informasjon. For det første antar vi at

Postadresse
Postboks 8019 Dep
0030 Oslo
postmottak@asd.dep.no

Kontoradresse
Akersgata 64
www.asd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org no.
983 887 457

Avdeling
Budsjett- og
organisasjonsavdelingen

Saksbehandler
Kristin Leifsdatter
Andersen
22 24 84 63

bestemmelsen kan misoppfattes i retning av at den i seg selv gir hjemmel for å dele informasjon mellom de aktuelle fagetatene. For det andre vil vi påpeke at bestemmelsen kan oppfattes slik at informasjonsdeling på andre forvaltningsområder enn de som er uttrykkelig nevnt, vil være forbudt. Ettersom bestemmelsen ikke er ment å ha et selvstendig materielt innhold, er Arbeids- og sosialdepartementet usikker på nytten av den. Arbeids- og sosialdepartementet støtter derfor Arbeids- og velferdsdirektoratets merknader knyttet til forslaget til § 12. Det kan eventuelt kommenteres i forarbeidene at formålsbestemmelsene blant annet ikke er til hinder for at offentlige myndigheter som har til oppgave å håndheve lovgivningen om arbeidsmiljø, trygd, skatter og avgifter, utveksler informasjon så langt dette er nødvendig for å utføre kontroll- og tilsynsoppgaver.

Departementet ønsker generelt å understreke behovet for at etatene i det etablerte samarbeidet mot arbeidslivskriminalitet kan dele informasjon i forbindelse med dette arbeidet. Etter departementets vurdering fremstår det som noe uklart om personvernforordningen på noe vis vil vanskeliggjøre deling av personopplysninger mellom etatene i dette samarbeidet, sett i forhold til gjeldende rett. Departementet mener derfor at Justis- og beredskapsdepartementet bør klargjøre om og eventuelt legge til rette for at deling av personopplysninger i forbindelse med arbeidet mot arbeidslivskriminalitet kan skje innenfor den nye personopplysningslovens rammer, uten hinder av taushetsplikt. Dette kan for eksempel gjøres ved å utforme bestemmelser om dette etter modell fra den svenske loven (2016:774) om oppgiftsskyldighet ved samverkan mot viss organiserad brottslighet, med tilhørende forskrift.

Til kapittel 7 – Behandlingsgrunnlag

Arbeids- og sosialdepartementet viser til høringsnotatet punkt 7.1.3, hvor kravet til supplerende rettslig grunnlag for behandling av personopplysninger i forbindelse med utøvelse av offentlig myndighet behandles. Vi viser videre til at Justis- og beredskapsdepartementet skriver følgende om kravet til det supplerende rettsgrunnlaget:

«Etter departementets syn vil for eksempel en lov eller forskrift som gir et rettssubjekt rett eller plikt til å utføre oppgaver i allmennhetens interesse eller å utøve offentlig myndighet, og der utføringen av disse oppgavene direkte eller indirekte forutsetter behandling av personopplysninger, tilfredsstillende kravet til rettslig grunnlag etter artikkel 6 nr. 1 bokstav e. Det stilles ikke krav om at det supplerende rettsgrunnlaget eksplisitt regulerer behandling av personopplysninger.»

Arbeids- og sosialdepartementet legger dermed til grunn at arbeidsmiljøloven §§ 18-1 («Arbeidstilsynet fører tilsyn med at bestemmelsene i og i medhold av denne lov blir overholdt») og 18-5 («Enhver som er underlagt tilsyn etter denne lov skal når Arbeidstilsynet krever det og uten hinder av taushetsplikt fremlegge opplysninger som anses nødvendige for utøvelsen av tilsynet») er tilstrekkelige supplerende rettsgrunnlag for behandling av de personopplysninger som er nødvendig for Arbeidstilsynets tilsynsvirksomhet.

Til kapittel 8 – Behandling av sensitive personopplysninger

Av personvernforordningen artikkel 9 nr. 1 følger det at behandling av sensitive opplysninger i utgangspunktet er forbudt. Det er gjort unntak fra dette utgangspunktet i artikkel 9 nr. 2. Av artikkel 9 nr. 2 bokstav b følger det at dette unntaket gjelder dersom

«behandlingen er nødvendig for at den behandlingsansvarlige eller den registrerte skal kunne oppfylle sine forpliktelser og utøve sine særlige rettigheter på område arbeidsrett, trygderett og sosialrett i den grad dette er tillatt i henhold til unionsretten eller medlemsstatenes nasjonale rett eller en tariffavtale i henhold til medlemsstatenes nasjonale rett som gir nødvendige garantier for den registrertes grunnleggende rettigheter og interesser.»

Det åpnes med andre ord for at det i nasjonal rett gjøres unntak fra forbudet mot å behandle sensitive opplysninger for at behandlingsansvarlig eller den registrerte skal kunne oppfylle sine forpliktelser og utøve sine rettigheter på arbeidsrettens område (slik at gjeldende rett videreføres). I høringsnotatet punkt 8.3.2 stiller Justis- og beredskapsdepartementet spørsmål ved om det er behov for å videreføre et slikt unntak, som i dag følger av personopplysningsloven § 9 første ledd bokstav f.

Etter Arbeids- og sosialdepartementets oppfatning er det viktig å videreføre unntaket fra forbudet mot å behandle sensitive personopplysninger for å oppfylle rettigheter og plikter på arbeidsrettens område. Vi viser til at arbeidsgivere for eksempel vil ha behov for å kunne registrere personopplysninger om de ansatte i personalmapper. Relevante opplysninger kan være opplysninger som er nødvendige for å utbetale lønn til arbeidstakerne, opplysninger som fremkommer som følge av iverksatte kontrolltiltak eller opplysninger som arbeidsgiver har fått i forbindelse med oppfølging av sykefravær eller behov for tilrettelegging mv. Det kan også være behov for å registrere opplysninger i forbindelse med pågående eller mulige personalsaker. Arbeidsgivere vil i utgangspunktet ha behandlingsgrunnlag for slike personopplysninger etter forordningen artikkel 6 nr. 1. Slike opplysninger kan imidlertid i flere tilfeller være sensitive etter forordningen artikkel 9 nr. 1. Som eksempel viser vi til at det fremgår av forarbeidene til reglene i arbeidsmiljøloven kapittel 9 om arbeidsgivers adgang til å gjennomføre kontrolltiltak på arbeidsplassen, at det rettslige grunnlaget for å behandle sensitive personopplysninger som utledes som følge av kontrolltiltaket i dag er regnet for å være personopplysningsloven § 9 bokstav f, jf. Ot.prp. nr. 49 (2004-2005) s. 146.

På denne bakgrunnen mener departementet at det er behov for å videreføre det generelle unntaket for behandling av sensitive personopplysninger som i dag følger av personopplysningsloven § 9 bokstav f. Etter departementets mening bør handlingsrommet i forordningen artikkel 9 nr. 2 bokstav b benyttes, slik at arbeidsgivere har anledning til å behandle de personopplysningene som er nødvendige for å utøve sine rettigheter og oppfylle sine forpliktelser på arbeidsrettens område.

Justis- og beredskapsdepartementet spør også om et slikt unntak bør plasseres i arbeidsmiljølovgivningen eller i den generelle personopplysningsloven. Ettersom en slik bestemmelse vil være et generelt unntak fra artikkel 9 nr. 1 i forordningen, mener Arbeids- og sosialdepartementet at bestemmelsen bør plasseres i personopplysningsloven. Dette er også gjeldende rett i dag.

Til kapittel 12 – Den registrertes rettigheter

Til 12.3.2 Innsyns- og informasjonsrettigheter – forslag i lovutkastet § 13 Utsatt informasjons- og innsynsrett

Om vern av kilder

Arbeids- og sosialdepartementet støtter Arbeids- og velferdsdirektoratets merknad på dette punkt og anmoder Justis- og beredskapsdepartementet om å vurdere å hjemle en unntaksbestemmelse i nasjonal rett som gjør unntak fra forordningens artikkel 14 nr. 2 bokstav f.

Til 12.3.3 Unntak fra de øvrige rettighetene (korrigerings-, sletting-, begrensning av behandling, dataportabilitet, retten til å protestere/innsigelsesretten og retten til ikke å være gjenstand for automatiserte individuelle avgjørelser herunder profilering)

Arbeids- og sosialdepartementet viser til at høringsnotatet punkt 12, hvor Justis- og beredskapsdepartementet behandler den registrertes rettigheter til informasjon mv. og unntak fra disse reglene.

Arbeidstilsynet har overfor Arbeids- og sosialdepartementet gitt uttrykk for at det ikke vil være hensiktsmessig å måtte gi slik informasjon som følger av artikkel 13 nr. 3 og 14 nr. 1-4 til den registrerte når etatene deler informasjon i forbindelse med arbeidet mot arbeidslivskriminalitet. Arbeids- og sosialdepartementet forutsetter at etatene ikke må gi opplysninger som nevnt til den registrerte i forbindelse med deling av informasjon i dette samarbeidet, da opplysningene som deles i dette samarbeidet vil være omfattet av unntakene i utkastet § 13 første ledd bokstav b, d eller e. Dersom dette ikke er tilfellet, ber vi om at Justis- og beredskapsdepartementet belyser dette i proposisjonen.

Til kapittel 36 – Tilpasninger i særlovgivningen som følge av forordningen

Arbeids- og sosialdepartementet vil følge opp Arbeids- og velferdsdirektoratets merknader til kapittel 36 – Tilpasninger i særlovgivningen som følge av forordningen i senere lov- og forskriftsarbeid.

Med hilsen

Grethe Karila (e.f.)
avdelingsdirektør

Kristin Leifsdatter Andersen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer